

עין משפט
גז מוצה

נה: ר"ן

הנודר מן הירק פרק שביעי נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

א א מ"י פ"ט מהל' נדרים
הל' י' ט"ז ע"ב י"ד ס"י
ר"ח ע"ב כ"ג
ז ב מ"י פ"ט מהל' נדרים
ט"ז ע"ב כ"ג
ח א מ"י פ"ט מהל' נדרים
כ"ג ע"ב כ"ג
ט ע"ב כ"ג
י ד מ"י פ"ט מהל' נדרים
כ"ג ע"ב כ"ג
יא ד מ"י פ"ט מהל' נדרים
כ"ג ע"ב כ"ג
יב ד מ"י פ"ט מהל' נדרים
כ"ג ע"ב כ"ג
יג ד מ"י פ"ט מהל' נדרים
כ"ג ע"ב כ"ג
יד ד מ"י פ"ט מהל' נדרים
כ"ג ע"ב כ"ג
טו ד מ"י פ"ט מהל' נדרים
כ"ג ע"ב כ"ג

כל גיא ינשא אע"ג דלא כתיב גבי האי קרא דמחליא דנמות דהא איכו [כתיב] כחורה והאי כנפולאס אפי' הכי כיון דכתיב דהק"ה משפילו בגיא מיימי ראייה שהמשפיל עממו סופו לעלות דכתיב כל גיא ינשא: ולענין הלכה נעין דרנא לא איפשיטא. הילכך לא גבי משכר נמים ושכר ספינות דיד נעל השטר על התמורה אבל לגבי נדרים נקטינן לחומרא וכוון ככלל: **הניא הנודר מן הדגן אסור אף כפול המזרי ינשא** כיון דמדגן ור' מאיר קתני לה: **הילקא** חטא נחלקת לבי' **טריגוס** אחד לגי' **טריגוס** אחד לגי' הכי אמר רב' מי שהפק (מ"ק דף י"ג:) **ואס אמר גדולי שש עלי אסור כפול** מיהו דוקא בשלא אסרן עליו אלא הזמן שהוא יוכל לעמוד בו אבל לעולם לא הוא נדרא כלל שאי אפשר לו לקיימו: **ומים** שלמוריא כלל':

שנאמר וכל גיא ינשא תניא הנודר מן הדגן אסור אף כפול המצרי יבש ומותר בלח ומותר באורז בחילקא בטריגוס ובטיגוס י' הנודר מן פירות השנה אסור בכל פירות השנה ומותר בגדיים ובטלאים ובחלב ובביצים ובגוזלות ואם אמר גידולי שנה עלי אסור ככולן הנודר מן פירות הארץ אסור בכל פירות הארץ ומותר בכמהין ופטוריות ואם אמר גידולי קרקע עלי אסור ככולן ורמינהו י' על דבר שאין גידולו מן הארץ אומר שהכל נהיה בדברו והתניא על המלח ועל הזמית ועל כמהין ופטוריות אומר שהכל נהיה בדברו אמר אבי מירבא רבו מארעא מינק מאוריא ינקו ולא מארעא והא קתני על דבר שאין גידולו מן הארץ תני על דבר שאין יונק מן הארץ: **מתני'** הנודר מן הכסות מותר בשק וביריעה ובחמילה אמר קונם צמר עולה עלי מותר להתכסות בגזיו צמר (ה) הפשתן עולה עלי מותר להתכסות באניצי פשתן ר' יהודה אומר הכל לפי הנודר טען והזיע והיה ריחו קשה אמר קונם צמר ופשתים עולה עלי מותר להתכסות ואסור להפשיל לאחוריו: **גמ'** תניא הנודר מן הכסות מותר בשק וביריעה ובחמילה ואסור בפונדא ובפסקיא ובסקורטיא ובקטבליא ואנפליא ופליניא ומכנסים וכובע מאי איסקורטי אמר רבה בר בר חנה כיתונא דצלא תניא י' יוצאין בשק עבה ובסגום עבה וביריעה ובחמילה מפני הגשמים אבל לא בתיבה ולא בקופה ולא במחצלת מפני הגשמים יוצאין בשקים ולא רועים בלבד אמרו ולא כל אדם אלא שדברו חכמים בהווה: ר' יהודה אומר הכל לפי הנודר כו': תניא א"ר יהודה הכל לפי הנודר יהיה לבוש צמר והצר ואמר קונם צמר עולה עלי אסור ללבוש ומותר לטעון היה טעון פשתן והזיע ואמר קונם פשתן עולה עלי מותר ללבוש ואסור לטעון: **מתני'**

חילקא חטא שנחלקת לשנים: **טריגוס** לשלשה: **טיגוס** לארבעה. ולהכי שרי ככר ששמה חמטה: **אסור כפול** דכתיב גידולי שנה ינשו: **מותר בכמהין ופטוריות** שגדלן נמי על העצים: **אסור כפול** דכתיב גידולי שנה ינשו: **ומים** שלמוריא כלל' **אומר שהכל גיב** מדקא חשיב ככלל שאין גידולו מן הארץ כמהין ופטוריות אלמלא גידולי קרקע ינשו: **מאוריא ינקי** שאין להם שרשים בארץ לפיכך אין מנכרין עליהם כדבר שגדל מן הארץ: **ואס קתני על דבר שאין גידולו מן הארץ** והיינו כמהין ופטוריות אלמלא אפי' מירבא נמי לא רבו מארעא: **שאין יונק** דהיינו כמהין ופטוריות דמאוריא ינקי: **מתני'** חמילה כעין יריעה היא: **קונם צמר עולה כו'** משמע מלבוש של צמר: **כאניצי פשתן** דדייק ולא נפיק: **טעון צמר ופשתן וכובע** ממתת המשרי: **וכיסי ריחו קשה וכו'** ואסור להפשילן לאחוריו. לעשות משוי מחזקן מינין דבעינן שנצטער נדר דהיינו לטעון ולא לכסות ולהכי מותר לכסות: **גמ'** **סוגיא** אזור חלול שחוגרין בו: **פסקיא** פיישוליא: **אסקורטיא** מפרש לקמן: **קטבליא** מלבוש של עור קשה שלובש על האסקורטיא: **אנפליא** הושי' כלל' של עור: **פליניא** סינר: **כיתונא דצלא** מלבוש של עור: **סגום עבה** מין שק הוא עבה שרי מיריעה: **יוצאין בשבט** ככל אלו דברים: **אבל לא כפיסה** שלא יכף חיבה על ראשו ולא דמשוי הוי: **ומותר לטעון** שלא נדר אלא ממלבוש שהרי היה מלבוש ממלבוש: **וכובע מאי משוי ואסור לטעון** שלא נדר אלא כפי שהזר לו המשו הילכך מותר ללבוש: **מתני'**

(א) תוספתא פ"ד מ"ק י"ג: (ב) תוספתא ר"ס פ"ד: (ג) נדרים מ"א: (ד) ס"ס (ה) ס"ס ו"ט: (ו) תוספתא ס"ט פ"ו: (ז) שנת ס"ב תוספתא פ"ו: (ח) תוספתא פ"ד ע"א: (ט) פ"ו פ"ד פ"א:

הגהות הב"ח
(א) בשנת פשתן עולה:
(ב) רש"י ר"ה ט"ז ע"ב:
(ג) נ"ב ו"טא נ"ב כ"ב:
(ד) נ"ב ו"טא נ"ב כ"ב:
(ה) נ"ב ו"טא נ"ב כ"ב:
(ו) נ"ב ו"טא נ"ב כ"ב:
(ז) נ"ב ו"טא נ"ב כ"ב:
(ח) נ"ב ו"טא נ"ב כ"ב:
(ט) נ"ב ו"טא נ"ב כ"ב:

לענין רש"י
שלמוריא (שמואל א').
מירבא (שמואל א').
פיישוליא (שמואל א').
הושי' (שמואל א').
נ"ב ו"טא נ"ב כ"ב.

מוסף רש"י
שנאמר כל גיא ינשא אף על נ"ב דלא גבי הוי קריא כתיב דרש' ליה דמי שכל ליה גיא, שהשכל חזר ומתבטא (ש"ו י"ג).
הרועים יוצאין בשקים מתכסין בהן מפני הגשמים שקים מלבוש שק (ש"ו י"ג).

פירוש הרא"ש
שנאמר כל גיא ינשא וכו' קרא לחמיה הוא דברים ליה לאחי קרא וזו שהשכל כתיב ינשא: **ומותר באורז** דאין עשין ממנו כרי: **בתיבא בבית' ובטיגוס** חילקא חטא שנחלקת לשנים: **טריגוס** לשלשה: **טיגוס** לארבעה. **אסור כפול** דכתיב גידולי שנה ינשו: **מותר בכמהין ופטוריות** שגדלן נמי על העצים: **אסור כפול** דכתיב גידולי שנה ינשו: **ומים** שלמוריא כלל' **אומר שהכל גיב** מדקא חשיב ככלל שאין גידולו מן הארץ כמהין ופטוריות אלמלא גידולי קרקע ינשו: **מאוריא ינקי** שאין להם שרשים בארץ לפיכך אין מנכרין עליהם כדבר שגדל מן הארץ: **ואס קתני על דבר שאין גידולו מן הארץ** והיינו כמהין ופטוריות אלמלא אפי' מירבא נמי לא רבו מארעא: **שאין יונק** דהיינו כמהין ופטוריות דמאוריא ינקי: **מתני'** חמילה כעין יריעה היא: **קונם צמר עולה כו'** משמע מלבוש של צמר: **כאניצי פשתן** דדייק ולא נפיק: **טעון צמר ופשתן וכובע** ממתת המשרי: **וכיסי ריחו קשה וכו'** ואסור להפשילן לאחוריו. לעשות משוי מחזקן מינין דבעינן שנצטער נדר דהיינו לטעון ולא לכסות ולהכי מותר לכסות: **גמ'** **סוגיא** אזור חלול שחוגרין בו: **פסקיא** פיישוליא: **אסקורטיא** מפרש לקמן: **קטבליא** מלבוש של עור קשה שלובש על האסקורטיא: **אנפליא** הושי' כלל' של עור: **פליניא** סינר: **כיתונא דצלא** מלבוש של עור: **סגום עבה** מין שק הוא עבה שרי מיריעה: **יוצאין בשבט** ככל אלו דברים: **אבל לא כפיסה** שלא יכף חיבה על ראשו ולא דמשוי הוי: **ומותר לטעון** שלא נדר אלא ממלבוש שהרי היה מלבוש ממלבוש: **וכובע מאי משוי ואסור לטעון** שלא נדר אלא כפי שהזר לו המשו הילכך מותר ללבוש: **מתני'**

לימא תיהו מיובמיה דרז ושמאל דרז ושמאל אמרי תרויהו אין מנכרין בורא מיני מוונות אלא על ה' המינים בלבד אמר רב יוסף באומר כל הון עלי דכה"ג אסור ככל דבר חזק ממים ומלא אבל הטורח מן המוון אינו אסור אלא מה' מינין: **מתני'** **מותר בשק וביריעה ובחמילה** דלא מיקרי כסות: **מותר להפסקות בגזיו צמר** שאינו כמשמע [אלא] לבישה: **הכל לפי הנודר** לפי מה שהיה ענין הנודר בשעת הנדר ועל אחיה ענין נדר: **גמ'** **סוגיא** אזור חלול: **סקורטיא קטבליא** כולם מיני מלבושים של עור וכדמפרש מאי סקורטיא כיתונא דצלא חלוק של עור שלובשים העבדיים על בגדיהם: **יוצאין בשק עבה** בשבת ולא אמרין משוי הוא. ולא שק ממש אלא כעין שק דהא תני כפיסה הרועים יוצאין בשקים: **תניא כילד א"ר יהודה וכו' והצר** שהמלבוש היה צר ונצטער זו. ומסתברא לי דכתיבתא פליגא אמתני' כסברא דרבי יהודה דמנא דמתניתין סבירא ליה דרבי יהודה מודה לת"ק דכל היכא דליכא הוכחה לבישה משמע ולא טעינה ורבי יהודה דכתיבתא משמע דסבירא ליה דלמשרי טעינה מני צעי הוכחה אבל כל היכא דליכא הוכחה אסור אפילו צעינה ומסתברא דמתניתין קיימא לן הילכך קמחא לבישה משמע ולא טעינה אבל היה טעון ומתוך כך נדר אסור צעינה ומותר לבישה זהו מה שצ"ל. ודכרי הרמב"ם ז"ל אינם כן כפ"ח מהלכות נדרים (הלכה ט): **מתני'**

על נדר יוצאין בשקים. בשבת ואין בהם משוי משוי כי נדר ללא בהם מפני הגשמים והוא הדין בלא גשמים נמי שרו: אבל אם בקופה. ללא דרך מלבוש הוא אלא משוי: היה לבוש צמר ודבר מתחת כינוי: היה טעון פשתן והזיע. והוא הדין נמי אם היה טעון צמר והזיע:

Torah-Box.com diffusion du judaïsme aux francophones